SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 25. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBURARY 8, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 8-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 25. РІК CII.

КОМУНІСТИ ВВАЖАЮТЬ РИНКОВИЙ КУРС „АНТИНАРОДНИМ“

Київ (Р. Р.). — Тут у п'ятницю, 3-го лютого, Центральний комітет Комуністичної Партії України поширив заяву з оцінкою останніх указів Президента України Леоніда Кучми.

На думку керівництва КПУ, Президент порушує конституцію і закони України, видаючи укази, спрямовані на „встановлення і зміцнення диктатури заради інтересів буржуазії“. „Для задоволення диктаторських амбіцій використовується все: від розпалювання антиросійських настроїв до прямих погроз притягнути до відповідальности за прагнення народу відновити справедливість“, — пишуть автори заяви.

Так оцінили комуністи президентський проєкт закону про владу, укази про прискорення приватизації, про земельну реформу, про перепідпорядкування окремих підрозділів Національної Ґвардії Міністерству Внутрішніх Справ України, про підтримку Українського Козацтва тощо.

Керівники КПУ вимагають, щоб Президент негайно ввів державну валютну монополію та монополію на зовнішню торгівлю, припинив приватизацію, націоналізував комерційні банки, забезпеченеві компанії, трасти тощо.

Як сказано в заяві, КПУ виступає за зміцнення виконавчої вертикалі, але водночас твердо стоїть за збереження рад, як „єдиного гаранту від наступу диктатури“.

Керівники КПУ у своїй заяві закликають населення України рішуче виступити проти антинародного курсу вищого керівництва держави.

О. МОРОЗ ПЕРЕДБАЧАЄ МОЖЛИВУ РЕЗИҐНАЦІЮ УРЯДУ

Київ (УНІАР). — Тут 3-го лютого у Пресовій службі Верховної Ради повідомили, що голова українського парляменту Олександер Мороз не виключає можливости резиґнації Уряду України в повному складі. Тиждень тому про це говорив і голова Комісії з питань фінансово-банківської діяльности Віктор Суслов.

У неділю, 5-го лютого, деякі інформаційні агенства повідомили, що нібито прем'єр-міністер України Віталій Масол зрезиґнував, проте ще в суботу, 4-го лютого, В. Масол заперечив чутки про намір зрезиґнувати.

Про правний статус існування Адміністрації Президента та її голови О. Мороз зазначив, що діяльність апарату регулюється положенням про Адміністрацію Президента, підписаним колишнім Президентом Леонідом Кравчуком, але там нічого не сказано про голову Адміністрації. А в недавній телефонічній зустрічі з читачами „Молоді України“ О. Мороз поділився своїми міркуваннями щодо форми державного правління. „Президентська форма правління для України не сприємлива, але це не означає, що не має бути посту Президента. Для нього знайдеться місце в парляментарно-президентській і президентсько-парляментарній системах“, — сказав О. Мороз.

Тоді ж, 2-го лютого, відповідаючи на запитання щодо його ставлення до подвійного громадянства, голова Верховної Ради висловив переконання, що „подвійне громадянство має надаватися у винняткових випадках і це повинно бути обумовлено окремими міждержавними угодами, але в жодному разі не широкомаштабним договором між Україною та Росією“.

В ОТТАВІ ДЕМОНСТРУВАЛИ ПРОТИ РОСІЇ

Оттава (УЦІС). — У суботу, 28-го січня ц. р., біля амбасади Російської Федерації в Оттаві не було спокійно. У полудневих годинах зібралося, за звідомленням преси, понад 300 демонстрантів, щоб опротестувати російську агресію на Чечню і підтримати права чеченського народу на вільне і незалежне життя.

Речники демонстрантів заявляли, що демонстрація відбувається, щоб засудити терор Росії проти свободолюбного чеченського народу; показати світові, що Росія далі залишилася імперією; наголосити факт, що як не припинити російську агресію сьогодні, то завтра знову падатиме жертвою інші народи; що російська агресія загрожує безпеці сусідніх держав та стабільності і мирові в Европі та Азії. Висловлено теж побоювання, що фінансова допомога Заходу може бути використана Кремлем для фінансування імперіялістичної війни проти Чечні.

Гасла на плякатах демонстрантів теж віддзеркалювали мету демонстрантів: „Росіяни — геть з Чечні!“, „Сьогодні Чечня, завтра Україна, післязавтра Польща“, „Незалежність Чечні!“ і т. п. Демонстранти, які розмістились через дорогу від російської амбасади, скандували тематично подібні гасла, а як показалися працівники посольства, то їх вітало гучне „ганьба!“. Багато громадян Оттави, які проїздили автами попри російське посольство сигналили, чим виявляли свою підтримку Чечні і демонстрантам. Під кінець демонстрації з воріт амбасади виїхало авто з представниками посольства, але тому, що рух був заблокований, автомашина застрягла серед демонстрантів. Присутність захисників правопорядку запобігла загостренню ситуації.

Під час демонстрації виступали представники різних канадських організацій, які взяли участь у демонстрації. Голова Комітету за свободу Чечні і голова АБН — Канада мгр Орест Стеців відчитав текст меморандуму до канадського уряду у справі агресії Москви проти Чечні.

Емоційним моментом під час демонстрації було виконання чеченськими демонстрантами бойового танка чеченських воїнів за свободу Чечні. Напис чеченської групи демонстрантів „Ми гинемо один за одним, але народжуємося тисяча-ми“, — прозвучав віщою пересторогою російським імперіялістам.

Програму демонстрації закінчив спеціяльною молитвою о. д-р Андрій Чировський, завідуючий катедрою східньо-християнської богословії і духовости в Інституті ім. Митр. Андрея Шептицького при Оттавському університеті.

Інформаційне Бюро КУК в Оттаві під керівництвом Андрія Глуховецького значно допомогло в організуванні демонстрації.

Про демонстрацію в обороні прав чеченського народу широко звітували два дні канадські засоби масової інформації. До них теж прилучилася із широкими звідомленнями, хоч з „тривожним тоном“ відома телестанція „Останкіно“.

ПРЕЗИДЕНТ ПОДАВ КОНҐРЕСОВІ БЮДЖЕТ НА 1996 РІК

Вашінґтон. — У понеділок, 6-го лютого, президент Билл Клінтон подав Конґресові свій проєкт федерального бюджету на 1996 фінансовий рік, який починається з 1-го жовтня. Бюджет, загальною вартістю 1.61 трильйона дол., передбачає незначне зменшення податків на середню клясу.

На пресовій конференції в Білому Домі Б. Клінтон показував журналістам таблиці з переліком понад чотирьох сотень різних програм, які були або з'єднані, або скасовані, щоб звільнити фонди для зменшення податків. „Зменшити податки зможе будь-хто, — сказав Б. Клінтон, — але проблема полягає в тому, де взяти на це гроші“.

Намір президента кількісно зменшити апарат управління і підвищити ефективність його діяльности мав би заощадити 144 біл. дол. на найближчі п'ять років.З цієї суми 63 біл. дол. підуть на зменшення податків, а 81 біл. дол. використається для зменшення бюджетного дефіциту. Федеральні видатки в 1996 фінансовому році, згідно з бюджетом, складуть 1,612 трильйона дол. і, не зважаючи на запропонований президентом режим заощадження, на 4.5 відсотка перевищать видатки тепе-рішнього фінансового року. Переважно це станеться через усе більшу вартість медичних послуг, видатки на які Б. Клінтон залишив майже без змін. Президент з гордістю в голосі повідомив, що такі популярні в народі програми, як Медікейд і Медікер, в його проєкті не зазнали змін.

Республіканці вважають проєкт Президента невиразною тінню їхнього політичного маніфесту „Контракт з Америкою“, де пропонується рішуче зменшення податків на 200 біл. дол. і зрівноваження видатків з прибутками, тобто збалансований бюджет, до 2002 року.

Голова Сенатської бюджетової комісії Піт Доменічі, республіканець з Ню Мексико, зауважив, що плян Президента „піднімає білий прапор серед червоного чорнила федеральних видатків“. Вислів „червоне чорнило“ означає дію, яка спричинює шкоди, оскільки у старих бухгальтерських книгах видатки записуються саме червоним чорнилом.

Згідно з проєктом, дефіцит федерального бюджету в цьому році зменшиться до 192,5 біл. дол., однак у наступному році збільшиться до 196,7 біл дол., а далі, до кінця століття, стабілізується на рівні 200 біл дол.

ВЕЧІР-ЗУСТРІЧ З Н. МАТВІЄНКО

Ню Йорк. — 83-ій Відділ Союзу Українок Америки влаштовує вечір-зустріч з Ніною Матвієнко, який відбудеться 14-го лютого в домівці СУА, 108 2-га аве в Ню Йорку. Початок о год. 6:30 вечора.

Президент Л. Кучма зустрівся з дипломатами

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 2-го лютого, відбулася традиційна щорічна зустріч Президента України Леоніда Кучми з працівниками чужоземних дипломатичних представництв в Україні.

Звертаючись до дипломатів, Президент України зазначив, що молодій державі дуже важко вижити й утвердитися в міжнародній спільноті без сприяння інших держав. Л. Кучма висловив надію, що співпраця України з державами, які представляють дипломати, буде цього року ширшою і плідною та принесе більше успіхів усім зацікавленим сторонам.

Серед найвидатніших подій минулого року Президент Кучма назвав приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ), пожвавлення діялогу з Европейським союзом і підтримку курсу українських реформ з боку країн „великої сімки“. Президент запевнив дипломатів, що Україна відчуває свою відповідальність і докладе всіх зусиль для підтримання міжнародного миру і стабільности та побудови справедливого суспільства.

Із словом-відповіддю виступив амбасадор Італії в Україні Вітторіо Сурдо. Він сказав, що „підтримуючи реформи і процес ядерного роззброєння, міжнародне співтовариство виявило високу оцінку сміливих зусиль українського керівництва“. За словами дипломата, керівники держав світу дуже уважно слідкують за ініціятивами українського керівництва і готові співпрацювати в усіх можливих сферах, надавати допомогу та консультації з реформування економіки.

Г. Удовенко дбає про інтереси держави

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 2-го лютого, на засіданні Комісії Верховної Ради України в закордонних справах та зв'язках з СНД виступив міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко.

Підводячи підсумки зовнішньої політики держави за 1994 рік, Г. Удовенко відзначив у цій справі значну активізацію, динамізацію та прагматизм.

Важливими досягненнями минулого року він вважає нормалізацію відносин з Росією та відновлення контактів з країнами СНД. Пріоритетними для України в Европі він бачить Німеччину та Італію. Франція покищо не відважується на активну економічну співпрацю з Україною, доки тут не створиться надійний клімат для захисту інвестицій.

Досягненням зовнішньої політики Г. Удовенко назвав той факт, що ЗСА визнали Україну „вирішальним чинником стабільности в Европі“. Активізація відносин помітна також між Україною і країнами Сходу та Латинської Америки.

Твердження закордонних політиків, що за економічну ситуацію в Україні відповідає лише сама Україна, Удовенко назвав хибним. На його думку, вина падає і на західні держави, які заохочували „експансіоністичну політику колишнього СССР“. Тому Удовенко вважає за доцільне створити щось „на зразок пляну Маршалла для України“. Він також розповів, що за кордоном поширюється міт, що Україна начебто не зацікавлена у вступі до Ради Европи. На думку міністра, для України визначальним має стати правило англійських дипломатів: немає вічних ворогів чи вічних друзів, є лише вічні інтереси.

Домагаються кредитової емісії

Київ (Р. Р.). — У четвер, 2-го лютого, на засіданні Президії Верховної Ради України керівники Кабінету Міністрів та Національного Банку України запропонували провести кредитову емісію не менше 25 трильйонів карбованців. Вони вважають, що лютнєве „пляново-шокове“ підвищення цін вимагає негайних додаткових заходів щодо розрахунків за енергоносії, виплати пенсій, зарплатні та забезпечення весняно-польових праць.

Голова парляментарної Комісії з питань базових галузей та соціяльно-економічного розвитку регіонів Валерій Череп та член Комісії з питань фінансів та банкової діяльности Євген Жовтяк повідомили, що комісія схвалила подання Кабінету Міністрів і НБУ про проведення емісії.

Комісія Верховної Ради з питань агропромислового комплексу і земельних ресурсів пропонує визнати незадовільною працю Уряду у підготові до весняної сівби, оскільки село забезпечене бензиною лише на 7.1 відс., соляркою — на 8 відсотків. Мінеральних добрив хлібороби отримали тільки 69,000 тонн замість необхідних 2,200,000 тонн. Комісія ухвалила постанову про визнання незадовільною працею Міністерства Сільського Господарства, Державного комітету з питань нафти і газу, концернів „Украгросервіс“, „Украгрохім“ та Міністерства Економіки, які мали вирішити питання підготови села до весняної сівби.

Президії Верховної Ради пропонується винести розгляд цих проблем на сесію парляменту.

Президент Асоціяції Фармерів України Микола Шкарбан сказав, що „в Україні земельна реформа безіменна, а безіменне не може бути здійснене, хоч і видано відповідний указ Президента України“. Він вважає, що автори проєкту про земельну реформу мали не тільки взяти на себе відповідальність за свої випрацювання, а й через дискусію з опонентами переконувати у перевагах нових підходів до аграрних відносин.

На думку Шкарбана, держава повинна передати землю селянам, а вони за власними бажаннями зможуть запровадити різні форми господарювання: родинні, групові чи великі групові (тобто колгоспи). В указі Президента про земельну реформу такого підходу немає, вважає Шкарбан, тому цей указ „консервує старе й недієздатне“.

ЗБОРИ “САМОПОМОЧІ” В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Дирекція Федеральної Кредитової Кооперативи “Самопоміч” в Клифтоні-Пассейку, Н. Дж., влаштовує Річні загальні збори, які відбудуться у неділю, 26-го лютого, о год. 3-ій по полудні в залі Української Централі, 240 Говп Аве. в Пассейку, Н. Дж.

Зареєстровано нову партію

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 3-го лютого, у Міністерстві Юстиції України зареєстровано нову партію — Міжреґіональний Бльок Реформ. Партія ставить за мету сприяти побудові в Україні громадського суспільства, яке забезпечить пріоритет прав і свобод особистости. Нова партія працюватиме над здійсненням ідеї переваги місцевого самоврядування.

Очолює партію Володимир Гриньов.

“Ню Йорк Таймс” писав про виставу „Водоспад/Відблиски“

Ню Йорк (Г. К.). — У щоденнику “Ню Йорк Таймс” минулої суботи, 2-го лютого, поміщено цікаву замітку пера Д. Брукнера під назвою “Міт як універсальна ідея у своєму українському відтворенні”. В ній мова іде про виставу “Водоспад/відблиски” Мистецької групи “Яра” (режисер — Вірляна Ткач) з участю відомої української співачки Ніни Матвієнко в Експериментальному театрі Ля Мама.

„П'єса досліджує могутність фольклору і мітів через посередництво широкої ранги традиційних українських пісень та мелодій, поєднаних із сучасною українською та американською поезією, — пише Д. Брукнер. — Усі шестеро актрис співають, при чому співають добре. І одна з них, Ніна Матвієнко, знана виконавець в традиційній манері, вміє досягати такого духового зворушення, якого можна б сподіватися тільки від розкішної оперової сопрано“.

Далі в замітці подано, що прем'єра п'єси, написаної Вірляною Ткач, відбулася минулого року в Україні, а в Ню Йорку вистава йтиме до 12-го лютого ц. р. у постійному місці резиденції групи “Яра” — в театрі “Ля Мама“, 74-А схід 4-та вул.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. — В інтерв'ю обласній газеті „Подільські Вісті“ заступник директора Інституту світової економіки та міжнародних відносин Національної Академії Наук України та голова Ліберальної Пар-тії Олег Соскін сказав, що „майбутнє України великою мірою пов'язане з цілком можливим Балтійсько-чорноморським альянсом як перехідною формою до входу України та інших держав цього реґіону у західно-европейське співтовариство“. На його думку, Україна може стати важливим торговельним центром в цьому реґіоні. Очолювана Соскіним Ліберальна Партія все більше схиляється вправо, підтримуючи передові програми та курс на реформи і демократизацію. Партія включає до своїх керівних органів кращих представників української еліти.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО ТИЖНЯ начальник об'єднаних керівників штабів американських збройних сил ген. Джан Шалікашвілі нахвалявся перед Конґресом, як то надзвичайна ефективність американських збройних сил переконала Саддама Гуссейна минулої осени навіть не наважуватися думати про вступ Кувайту. Він мав на думці швидкість приїзду та готовість дати відсіч, одначе він нічого не сказав про те, що чотири із 12 вантажних кораблів з танками та амуніцією попсувалися в дорозі — один недалеко берегів Індонезії, другий неподалік Перської затоки, у третьому попсувавсь схил по якому вивозять вантаж, а в четвертому три із п'ятьох електричних ґенераторів перестали функціонувати.

ПІСЛЯ ТОГО ЯК ЗСА І КИТАЙ обмінялися взаємними торговельними санкціями, деякі американські фірми відразу сказали, що коли згадані санкції залишаться актуальними, то вони свої виробництва відразу перенесуть до інших азійських країн. Хоча велика кількість американських підприємців уважає, що Вашінґтон зробив правильне рішення то все ж таки вони побоюються можливостей великих втрат, якщо обидві країни не наладнають цієї справи впродовж наступних трьох тижнів і торговельна війна стане дійсністю між цими двома країнами. Тоді їхні конкуренти в Азії та Европі напевно з цього скористають.

У НЕДІЛЮ, 5-ГО ЛЮТОГО, Президент Билл Клінтон наказав негайно вислати 62-ох аґентів-прикордонників до місцевости Ноґалес у стейті Арізона, щоб там посилити сторожу на кордоні з Мехіко. Потребою цього стало надзвичайне збільшення нелеґальних переходів кордону з Мехіко, що всі приписують погіршенню економічних справ.Білий Дім уважає, що ця проблема повинна вже дуже швидко унормалізуватися, бо президент Билл Клінтон таки зумів найти фонди, щоб підтримати вартість мехіканського пезо.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ твердять. що Департамент енерґетики домагатиметься збільшення свого бюджету на 8.5 відсоткіа для виробництва ядерної зброї та побудови нової станції для продукції тритію, радіоактивного ґазу конечного для ядерних боєголовок. Хоча президент Билл Клінтон у своєму бюджеті пропонує в 1996 році виділити 50 міл. дол., щоб започаткувати виробництво тритію, запаси якого є на викінченню, то це не є достатньою сумою. Крім того секретар Департаменту енергетики Гейзел О'Лірі є під постійним тиском, як республіканців, так і демократів у Конґресі, щоб ядерна готовість країни була задовільною на кожну потребу, і тому є конечним збільшити бюджет цього департаменту.

У КОСМОСІ ТЕПЕР КРУЖЛЯЄ американська міжпростірна ракета „Дисковері“ запущена минулої п'ятниці, 3-го лютого, якою вперше керувала жінка-астронавт Айлін Коллінс. Завданням „Дісковері“ було відбути зустріч з постійно кружляючою російською космічною станцією „Мир“.„ Дісковері“ мала наблизитись до ракети „Мир“ на віддалі 33 стіп, це мало бути генеральною пробою до запляннованої на червень спроби злуки ракети з постійною станцією. Одначе пляни треба було змінити, з уваги на непередбачені технічні проблеми.

У СВІТІ

В НЕДІЛЮ, 5-го лютого, на засіданні уряду прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Рабін категорично відмовився задоволити прохання керівників Палестинської визвольної організації і дозволити десяткам тисяч палестинців продовжити працю в Ізраїлі. Відтепер на території Їзраїля матимуть право працювати тільки палестинські лікарі і вчителі. Кордони з палестинською автономією були закриті 22-го січня, після того, як ісламські терористи бомбами вбили ще 20 ізраїльських вояків. В найближчі дні проблема закриття кордонів буде предметом переговорів між Ї. Рабіном і лідером палестинців Я. Арафатом.

ПРЕЗИДЕНТ Румунії Йон Ілієску прийняв американську військову делеґацію, очолену представником Пентаґону Джозефом С. Наєм. Мова йшла про майбутню інтеґрацію східньоевропейських країн в НАТО. Румунський керівник підкреслив, що його держава прагне розвивати „комплексні взаємини зі ЗСА у військовій ділянці“ Зі свого боку, Д. С. Най висловив сподівання, що Румунія „стане чинником стабільности в реґіоні, демократичною державою з ринковою економікою“.

НА ДУМКУ ЛОНДОНСЬКОГ0 журналу „Економіст“, в період післякомунізму найшвидше розвиваються економіки країн Центральної Европи — Польщі, Чехії, Словаччини, Мадярщини і Словенії, а також республік Прибалтики, які почали реформи тільки в 1991 році, але вже здійснюють радикальні програми. Щодо всіх інших колишніх совєтських республік, то там реформи відбуваються дуже повільно, оскільки до економічних проблем весь час долучаються політичні. Про Україну журнал пише, що „перебуваючи три останні роки у застої, вона аж тепер почала здійснювати радикальму економічну програму“.

В ЛАТВІЇ осіло понад 100 афганських і курдських втікачів, яким не вдалося перейти кордон у скандинавські країни. Тепер їм виділили місце для проживання у військових казармах, де нема належних санітарних умовин. Верховний комішенер ООН у справах втікачів, Ганс Толен, у своєму листі на адресу латвійського уряду підкреслює, що республіка мусить зробити вибір — або приєднатися до Женевської конвенції з 1951 року щодо втікачів, або офіційно відмовитися від неї.Г. Толен закликав латвійську владу „знайти можливість дати освіту дітям тих родин, що не зі своєї волі залишили рідні землі“.

ЗГІДНО з уточненими даними, у висліді найбільшого за останні 72 ріки сземлетрусу у японському місті Кобе загинуло 5,243 особи. Підземні поштовхи силою до 7,2 ступеня цілком або частинно зруйнували понад 107,000 будинків, 230,000 мешканців залишилися без даху над головою. Матеріяльні шкоди обраховують сумою 100 біл. дол. Тепер в Кобе тимчасові будинки будують просто в громадських парках.

ЯПОНСЬКА ВЛАДА відмовляється прийняти закордону допомогу для жертв землетрусу в Кобе. Вантажі зі знеболюючими американськими засобами вже два тижні стоять без руху на нюйоркському летовищі ім. Кеннеді, бо міністерство охорони здоров'я Японії не дає дозволу на їх увезення в країну. Японці, наприклад, стверджують, що їхні організми ,мають алерґію до тайленолу. Так само японські офіційні представники відмовилися від мільйона доз протигрипової вакцини, підготовлених для достави у Япіонію однією американською благодійною організацією, хоч вона взяла на себе всі видатки, в тому числі й транспортові.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Неспокійний Близький Схід

Півтора року тому ізраїльський прем'єр Їцак Рабін і голова Палестинської визвольної організації Ясір Арафат подали один одному руки на церемонії у Білому Домі у Вашінґтоні. Це було започаткування процесу замирення Ізраїля з його арабськими сусідами на базі не повернення анексованих Ізраїлем земель, а признання палестинцям, себто арабам у межах Ізраїля, територіяльної автономії. Це був відважний крок обох сторін: Їцак Рабін і його міністер закордонних справ Шимон Перез визнали, як свого контраґента ще вчора зненавидженого лідера ПВО, що мала на своїй совісті довгий ланцюг терористичних акцій, знову ж Я. Арафат визнав, що не можна зіштовхнути Ізраїль у Середземне море і треба погодитися на його існування. На цьому місці була вже мова про те, що екстремісти по обох сторонах вживали всіх можливих засобів, щоб не допустити до замирення. В очах отих екстремістів по стороні Ізраїля прем'єр Їцак Рабін, колишній генерал, є зрадником, і так само зрадником є Ясір Арафат, який, мовляв, злигався з ізраїльцями, найбільшими ворогами арабського світу. Обидві сторони терпіли від безоглядних терористичних атак, що їх проводили фанатики. У тій ситуації треба подивляти терпеливість і впертість як Рабіна, так і Арафата, які хочуть досягти миру без уваги на своїх екстремістів.

Останньою такою спробою була шестигодинна конференція в Каїрі цього року. Учасником конференції, її головою і господарем був єгипетський президент Госні Мубарак, завжди прозахідньої орієнтації, голова тієї єдиної арабської країни, яка підписала була сепаратний мир з Ізраїлем, що коштував тодішньому єгипетському лідерові Анварові Садатові життя. Іншим учасником конференції був король Йорданії Гуссейн, який недавно пішов слідами Анвара Садата і підписав мир з Ізраїлем. Правобережжя ріки Йордану, яке отримало автономію, належало Йорданії — Гуссейн вирікся повернення Йорданії тієї території, керуючись головно економічним реалізмом. В Йорданії панує хронічна матеріяльна нужда, і Гуссейн вважає, що не так багаті арабські країни, Савдійська Арабія, Емірати, як радше Америка допоможе, у чому може завестися.

Присутній на конференції Їцак Рабін мав претенсії до Арафата, що той не в силі переконати терористів з організації Гамас припинити терор проти Ізраїля, який коштує життя цивільним людям і не доводить до цілі. Знову ж Арафат, як і єгипетський президент Госні Мубарак докоряли йорданському королеві Гуссейнові, що той поспішив замиритися з Ізраїлем без огляду на Сирію і Ливан, які ще торгуються з Ізраїлем, але у принципі висловили готовність також замиритися.

З великої інформаційної статті в „Ню Йорк Таймсі" виходить, що та конференція в Каїрі не виявила ідеальної згоди всіх учасників, але вони таки визнали за невідкладну конечність продовжувати зусилля та знайти спільну мову. Їцак Рабін знаходиться в найприкрішій ситуації: він стоїть під тиском поселенців на колишніх арабських землях, бо мусить відкликати відтіль ізраїльське військо, що його заступає імпровізоване військо палестинців, а в ізраїльських в'язницях все ще є тисячі арабів, арештованих впродовж останніх двох років, бо започаткований ним мир був водночас започаткуванням групою Гамас терору.

Америка теж перестала бути „багатим вуйком", який фінансував на першому місці Ізраїль, на другому — Єгипет. Коли тепер більшість у Конгресі дістали республіканці, вони можуть ті субвенції значно зменшити. Словом, ще багато води перетече в усіх ріках, поки на Близькому Сході настане мир.

Микола Руденко

ЧУЖОГО БОЛЮ НЕ БУВАЄ

II

Тут з'являється так багато можливостей для полеміки, що ми їх усі не зможемо використати через брак місця. Та все ж спробуємо скористатися деякими з них. Дивний це „захист" з боку Шеварднадзе: адже тут прихильник Єльцина визнає, що РФ може існувати лише на багнетах. Упадуть багнети — упаде й вона. Це поперше. А, подруге, ніщо так не сприяє морально-політичному занепадові РФ, як авантюра в Чечні. Замість того, щоб залякати автономії, Єльцин залякав Москву і самого себе. І потретє, головне: чим же розпад РФ загрожує світові? Якраз навпаки: світ з полегшенням зідхне, коли розпадеться остання імперія. Чи, може, Шеварднадзе мав на увазі загрозу світові з боку Китаю, що в разі розпаду РФ буцімто збільшиться? Але китайська проблема ніколи не була проблемою суто російською та й не може бути. До того ж сьогодні китайський народ навчився розв'язувати свої життєві проблеми поза аґресивними вихлюпами, чого не можна сказати про Росію.

Дивно слухати офіційну російську пропаґанду, спрямовану на реабілітацію бійні в Ґрозному: вона, мовляв, була необхідна через те, що Дудаєв провадить ґеноцид проти власного народу. Отож московські війська винищують населення Ґрозного, загнане в темні підвали зруйнованих будинків (ні води, ні електрики, ні їжі), з „гуманітарними" цілями. Цікаво, що таке спрямування російській пропаґанді надав сам Єльцин: це він перший звинуватив Дудаєва в „ґеноциді проти власного народу". Якою ж стійкою виявилася наука брехні по-компартійному: не інакше, як у душі Єльцина прокинувся колишній секретар обкому. Мабуть, керівникам Америки, Франції, Англії тощо треба добре вимити руки, бо вони нещодавно доволі привітно потискували криваву правицю російського диктатора.

Назагал українські засоби інформації співчутливо пишуть і говорять про оборонну війну, яку з такою відвагою й майстерністю провадить чеченський народ. Чужого болю не буває: якщо болить одному народові — болить цілому світові. І слава Богу, що ми нарешті звільнилися від обов'язку підбріхувати Москві.

Та чи справді звільнилися? Щодня о 12 годині київське радіо на півгодини опиняється в розпорядженні вельми чисельної російської діяспори в Україні. І ось 30-го січня, увімкнувши в цей час київське радіо, я раптом почув зовсім не київську лайку на адресу Чечні, генерала Дудаєва та непомірне захвалювання морських піхотинців, привезених у Ґрозний з Мурманська. Вихваляння починалося буквально так: це виявився добре навчений і загартований загін — вони втратили вбитими лише 40, а пораненими 100 морських піхотинців. Виникає запитання: скільки ж втратили морські піхотинці з Владивостоку й Петербурґу? Така собі абиценя: тільки 40... Тут одразу ж видно, до яких втрат у Ґрозному звикли росіяни. Доречно згадати: під час операції „Буря в пустелі" (війна проти Іраку) вся армія ЗСА зазнала менше втрат, ніж цей зразковий мурманський загін, що тепер відпочиває у Воронежі.

Видно й інше: від Балтики до Тихого океану Москва вишукує добре навчені батальйони, аби впоратися з чеченцями. Не обминула ця доля навіть моряків-підводників. І все ж велетенська імперія неспроможна впоратися з народом, що разом з малими й старими налічує менше мільйона. По країнах СНД котиться гіркий жарт: Єльцин ось-ось вишле в бій проти чеченців загін космонавтів.

Але жарти такого ґатунку не породжують веселої посмішки, як і та сумна обставина, що київське радіо щодня на півгодини опиняється в розпорядженні недругів Чечні — отже й України. Хіба не ясно, що патріоти України мають завдячувати чеченцям за їхній героїзм і жертовність, бо вони б'ються з нашим спільним ворогом? Зрештою, не лише ворогом українців, але й ворогом росіян, бо то є звичайнісінький фашизм. Це зрозуміли навіть генерали з оточення Ґрачова — Воробйов, Ґромов, Лебідь. Ними сьогодні займається генеральна прокуратура РФ, бо вони відмовилися вести війська проти Чечні. А найпершим зрозумів злочинність чеченської операції Єльцина колишній і теперішній дисидент Сергій Ковальов — до його голосу сьогодні прислухається цілий світ, як учора прислухався до голосу А. Сахарова. Зате Солженіцин мовчить — ні пари з вуст. І не мовчить генерал армії Ґрачов: я бачив його перекошене від люті обличчя, коли він перед телевізійною камерою назвав Ковальова ...ворогом народу. Чим не спадкоємці Сталіна? І все ж таки знаходяться на Заході люди, котрі готові продовжувати співробітництво з урядом Єльцина.

(Продовження буде)

Дора Рак

СВІТ ВІДЗНАЧИТЬ ЮВІЛЕЙ ООН

II

Загальною світовою підготовою керує окремий комітет, створений Генеральною Асамблеєю ще в 1991 році, з бюрами в Ню Йорку, Женеві, Відні і Парижі (осідку ЮНЕСКО), при помочі Інформаційних центрів й Інформаційної служби в п'яти реґіональних економічних комісіях та при помочі бюр ООН в окремих державах. Таке бюро в Києві є в контакті з національним крайовим комітетом України, де в проєкті є створення парку Організації Об'єднаних Націй. Також плянується „біг миру" 24 жовтня 1995 року („День ООН"), концерт лондонської Королівської філгармонічної оркестри, спеціяльні радіо- і телевізійні програми, виставки тощо, а для молоді — зустрічі і конференції.

Про участь України у святкуваннях 50-річчя ООН говорив український амбасадор Анатолій Зленко на нарадах Генеральної Асамблеї в листопаді 1994 року, виступаючи після звіту Люсіл Матурін Маїр, „рапортера" комітету. Починаючи із куртуазійної подяки проводові комітету за підготовчі старання, амбасадор пригадав делеґатам, що Організацію Об'єднаних Націй створено при співучасті України після „найбільш брутальної війни в історії людства", а відносно плянованої меморіяльної декларації подав деякі критичні пропозиції. Йшлось про те, що пропонована версія не брала до уваги інтересів усіх груп держав, а також не покликувалася на універсально визнані принципи, на яких побудована хартія ООН, а саме суверенности, територіяльної цілісности, непорушности кордонів незалежних держав, рівноправности суверенних держав та мирної розв'язки конфліктів. На його думку, ювілейний 1995 рік повинен започаткувати плян, щоб перетворити цю міжнародну установу в організацію майбутнього, у могутній інструмент, що здатний запевнити мир і безпеку, зміцнити справедливість і людські права та підтримати соціяльний проґрес і ліпший стандарт життя.

Головні святкування будуть в Америці. У Сан Франсіско, Каліфорнія, запланована велика програма і церемонія на 25—26 червня, а в Ню Йорку, у квартирі ООН, буде триденне відзначування, що почнеться урочистою 50-ою сесією Генеральної Асамблеї в неділю, 22-го жовтня, пополудні. Зібраних представників привітає Президент ЗСА Клінтон як господар країни, а після слова генерального секретаря Бутрос Бутрос-Ґалі промовлятимуть голови держав і урядів. Участь в урочистостях зголосили досі понад 150 делеґатів, у тому числі і Президент України Леонід Кучма. Щоб усі делеґати могли сказати своє слово під час триденних нарад, комітет пропонує по п'ять хвилин для кожного з тим, що повний текст промов буде надрукований окремо. Щоб приспішити процедуру, запропоновано спрощений протоколярний церемоніял, що стосується традиційного ескортування (впровадження і відпровадження промовців до подіюму).

На закінчення святочної сесії Генеральної Асамблеї буде ухвалена меморіяльна „Декларація п'ятдесятиліття" 24-го жовтня пополудні, а після цього буде церемоніяльне святкування і програма в Лінкольн Центрі в Ню Йорку. Підготовчий комітет, який очолює амбасадор Ричард Батлер (Австралія) продовжує працю над закінченням тексту декларації, програм і документів, збираючись кожного місяця та поспішаючи, щоб закінчити підготову до кінця травня.

Окремі проєкти приготовляє Бібліотека ООН ім. Даґа Гамершольда в Ню Йорку — також у своє п'ятдесятиріччя, в тому числі виставку „Членство ООН", де 185 держав-членів можуть показати свої експонати. Можна сподіватися, що місія України в ООН приготує свій станок, а може й передасть новий подарунок (є вже великий стінний килим і розмальована ваза).

Весь світ підготовляється до відзначення золотого ювілею світової організації, яка, хоч, може, й не сповнила всіх сподівань, все ж таки стала плятформою для дипломатичних переговорів і мирного полагодження спірних справ для добра усього людства.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Ольга Ващук,
Львів

Виступи Люби та Іринея Жуків в Україні

Новий 1995 рік ступив на поріг, новими сподіваннями повниться і українська земля, українська культура. Підвалини добрих надій закладені роком 1994-им, який поряд з найбільшими економічними труднощами виявив велику нашу духовну міць і потенціял. Як приклад — низка вагомих культурних заходів минулої осени у різних містах України, як ось 3-тя Міжнародна конференція Асоціяції Піяністів-Педагогів України у Львові, фестиваль органної та камерної музики у Сумах чи міжнародний фестиваль камерної музики у Шостці, в рамках яких музиканти цілого світу демонстрували майстерність та обмінювались думками з різних проблем музичного мистецтва.

Своєю присутністю та участю у цих мистецьких святах завоювали симпатії слухачів відомі музиканти з Канади Люба та Іриней Жуки. Їх реґулярний приїзд в Україну завжди відзначається рядом концертових виступів, дует виносить на сцену численні твори композиторів різних стилів, епох і континентів. Ось і цього разу публіка з зацікавленням слухала Другу сонату Ю. Фіяли, Варіяції на тему Й. Гайдна, ор. 56-Б Й. Брамса, твори Ф. Ліста, Г. Ляшенка, Г. Овчаренко, Д. Кіна, К. Репіна, Р. Маттона.

Як чудові популяризатори сучасної канадської та української музики, мистці, орієнтуючись на українську тематику, включають в програму поруч з клясичними твори зі сміливими аванґардними елементами, з використанням найсучасніших технік письма. Публіка тепло оплескувала безпосередність інтонування, запальність, імпровізаційну свободу виконання, сценічну організованість у Другій сонаті Ю. Фіяли; надзвичайне поєднання традицій у зверненні до мелодії української пісні „Де ж ми будем ночувати" та багатої уяви у пошуках новаторських рішень фортепіянової фактури із складною ритмічною організацією Фантазії Д. Кіна, в якій дійсно, як зазначив автор, „мелодія і два фортепіяни проходять магічні перетворення, як це буває у фантазії". Схвальними відгуками зареаґували слухачі концертів на виконання ще однієї композиції українського композитора Г. Ляшенка з імпресіоністичним відчуттям фарб, терпких дисонансів, коротких імпульсивних ритмічно примхливих мотивів. Калейдоскопічно прозвучав ряд танцювальних п'єс з ознакою національної характерности: „Гопак" Г. Овчаренко, „Бразилійський танок" Р. Маттона та „Селянське рондо" К. Репіна.

Наголос на найсучаснішому репертуарі у програмі фортепіянового дуету зроблений заради виділення однієї з органічних рис невтомних музикантів з Канади — прагнення до постійного творчого росту, донесення до широкої авдиторії новостворених композицій.

Протягом двох місяців ці привітні, завжди усміхнені люди дарували тепло своєї душі людям, сміливо переборюючи різні природні та життєві труднощі, які завжди неминучі в таких складних подорожах.

Фортепіяновий дует виступив у Києві, Ужгороді, Чернівцях, Сумах і Шостці. У пресі (а саме газетах „УІК-ЕНД", „Полісся" тощо) відзначили їх зрілу майстерність, злагодженість ансамблю, невимушеність, вміння миттєво знайти спільну мову із залею. Концерти відбувались у різних приміщеннях: у фільгармонії, музичних училищах, консерваторіях...

Поруч з Любою та Іринеєм Жуками як учасники фестивалів виступили органісти Е. Лебрен з Паружу та Ю. Гембальський з Польщі, М. Маврітсон зі Стокгольму, київський квартет саксофоністів, струнний квартет зі Львова, скрипаль М. Фостер, піяніст Є. Плавуцький з Монтреалю та інші відомі музиканти та колективи.

Просимо Любу Жук поділитися враженнями з цієї візити в Україну: „Приємно зустріти таке зацікавлення музикою і жвавість у її сприйнятті, спілкування з людьми в різних містах, їх сердечність, теплоту, гостинність; запам'ятались численні зустрічі, наприклад, з Дарією та Георгієм Скринниками — родиною Ляшенків чи письменницькою родиною І. М. Чемдеїв в Ужгороді або ж знайомство з історією та культурою Чернівців в захоплюючій розповіді директора фільгармонії Василя Кашмана, а також архітектурою і традиціями старовинного Львова. І Київ прекрасний у своїх осінньо-зимових перетвореннях, активному культурному житті, прекрасний творчою тишею бібліотеки Національної Академії Наук".

Теплом відповідають і українські люди канадським музикантам, зокрема свої композиції для них написали Ю. Іщенко та Л. Дичко, В. Рунчак, Г. Овчаренко та Г. Ляшенко.

Діяльність Люби та Іринея Жуків не обмежується лише концертними виступами, що мало підтвердження на 3-ій Міжнародній конференції Асоціяції Піяністів-Педагогів України, яка відбулась у Львові, де були прочитані доповіді — Люби Жук „Фортепіянова творчість українських композиторів на північноамериканському континенті" та Іринея Жука „Любка Колесса: педагогічна діяльність у Канаді". Ця конференція — ще один наш здобуток минулого року.

Микола Вірний

З МУЗОЮ ШЕВЧЕНКА НЕРОЗЛУЧНИЙ

Петро Одарченко, „Тарас Шевченко і українська література". Збірник статтей, присвячений творчості Тараса Шевченка, за редакцією Осипа Зінкевича. Видавництво „Смолоскип", Київ, 1994. 424 стор.

А всім нам вкупі на землі
Єдиномисліє подай
І братолюбіє пошли!

I

Правильним знаходимо твердження автора вступної статті від видавництва „Смолоскип" про ретельність, з якою Петро Одарченко зібрав крихітку по крихітці „цікавий, оригінальний матеріял, осмислив, систематизував" і подав його в книзі. Вартість цього — незаперечна.

Напохитна віра в кращу долю українського народу, якою перейняті великі люди України, а зокрема і особливо Тарас Шевченко, передалася і охопила душу й розум самого дослідника. За цим прийшло і невідкличне його бажання показати унікальну своєрідність Тараса Шевченка, його велич, зокрема через органічний зв'язок з усіма попередниками своїми — пробудителем Григорієм Сковородою та Іваном Котляревським.

Поет, мистець, творець краси, яку вбачав у чесній праці, мріях, сподіваннях, з побажаннями добробуту, всього того, що було в піснях, в народній творчості, з самого життя народу взятих, — це те, з чим жив і що, вмираючи, заповів Великий Кобзар майбутнім поколінням.

Дослідник широко проаналізував суть значення таких безсмертних творів Кобзаря, як „Кавказ" і „Заповіт", його розуміння діяльности гетьмана Івана Мазепи, який для Тараса Шевченка не був зрадником України. Гетьман для поета був захисником свободи народу в боротьбі проти деспотизму царя Петра.

Петро Одарченко неодноразово звертає увагу на те, як розумів і з болем пережив Тарас Шевченко трагічну для України поразку гетьмана Івана Мазепи під Полтавою 1709 року.

Кобзар щиро бажав перемоги таким як Мазепа. Він „гостро ганьбив і гнівно картав дійсних зрадників українського народу: Галаганів, Кочубеїв, Скоропадських, які злякались варварства російської армії". Поет розумів, у чому справжнє горе для народу, і не раз моливсь:

Наступні покоління переконались, чому немає „своєї хати" у нас, що коштує народові незгода, небажання обняти „найменшого брата", ненависть до ближнього чи заздрість.

Автор довше зупиняється на спорідненості Шевченка з українською народною піснею. Дослідник з властивою йому закоханістю в українську пісню розповідає читачам, як уся творчість Тараса Шевченка пов'язана з народними піснями. Він стверджує думку Максима Рильського, що Шевченко був одним із найбільших у світі майстрів звукопису.

Шевченко був особисто знайомий з багатьма композиторами: М. Глінкою, О. Даргомижським, М. Мусорґським, С. Гулаком-Артемовським та іншими. Був знайомий з творами композиторів Заходу: Белліні, Бетовена, Вебера, Моцарта, Шуберта, Шопена та багатьох інших.

Вірші й поеми Шевченка давали надхнення композиторам українським і неукраїнським. Адже на самі слова „Заповіту" композитори створили понад 60 музичних творів. Авторами їх були відомі композитори: С. Людкевич, Б. Лятошинський, Л. Ревуцький. Всім відомі такі величні кантати, як „Б'ють пороги", „Радуйся, ниво неполитая" композитора Миколи Лисенка, або на текст поеми „Кавказ" однойменна кантата-симфонія для хору й симфонічної оркестри композитора С. Людкевича.

Не помилимось, якщо скажемо, що талановиті українські композитори вважали честю, а то й обов'язком написати твір чи твори на слова Тараса Шевченка. Чимало й неукраїнських композиторів створили свої композиції на слова українського поета. Згадати б тільки для прикладу М. Мусорґського, П. Чайковського, С. Рахманінова, Р. Тохадзе, Г. Чекінадзе...

Можна самими прізвищами написати довгий список композиторів, які були надхненні музою геніяльного поета Т. Шевченка. Всі ці подробиці знаходимо в книзі П. Одарченка.

З цікавістю читається стаття „Шевченко і Шекспір". Можна не сумніватися, що любов до Правди, людської гідности, справедливости зближує цих велетнів.

Як відомо, Тарас Шевченко особисто був знайомий з Айрою Олдріджем — славетним негритянським актором, виконавцем ролей шекспірівських героїв.

З великою любов'ю Т. Шевченка до рідного краю пов'язана національно свідома українська інтеліґенція, зокрема і особливо письменники. Від Пантелеймона Куліша починаючи, майже всі українські письменники були під великим впливом творчости Шевченка.

Під впливом ідей Шевченка виростало чимало українських письменників: Марія Маркович, М. Старицький, І. Нечуй-Левицький, Панас Мирний, Юрій Федькович, Іван Франко, П. Грабовський, Леся Українка, С. Васильченко та інші.

Народові потрібно було не тільки добрих письменників, а й провідників. І таким провідником став Іван Франко, який уже в свої учнівські роки напам'ять вивчив багато творів Шевченка і багато зробив для дослідження його творчости.

Микола Зеров у свій час сказав, що автора „Каменярів" та „Мойсея" треба визнати за найсильнішого з представників пошевченківської творчости, що його місце в історії українського письменства поруч Шевченка і Лесі Українки.

Вірна учениця його, геніяльна поетеса українського народу Леся Українка стала палкою проповідницею ідей Великого Кобзаря.

Ціла плеяда українських письменників пішла слідами Тараса Шевченка: Кропивницький, Грабовський, Тобілевич, Грінченко, Коцюбинський, Кобилянська, Стефаник, Черемшина, Маковей, Олесь, Самійленко, Васильченко. Вони і багато, багато інших представників української інтеліґенції, включно з автором рецензованої книги, пішли за „володарем душ і керманичем поколінь". Вплив Тараса Шевченка поширився на всі слов'янські літератури: білоруську, польську, чеську, болгарську...

За словами академіка О. Білецького, після виступу Шевченка українська література стала фактом міжнародного значення.

(Закінчення буде)

Книжка шукає читача: серія бібліотечних семінарів у Філядельфії

Українська Бібліотека, яка п'ять днів у тижні відкрита для зацікавлених читачів в Українському Освітньо-Культурному Центрі у Філядельфії (700 Cedar road, Jenkintown, Pa,19046; Тел.: (215) 663-1166) заплянувало серію бібліотечних семінарів під назвою „Книжка шукає читача". Ціллю цих семінарів — познайомити читачів з новими важливими появами на книжковому ринку, а водночас відкрити їм доступ і до інших скарбів цієї бібліотеки, що спеціялізується в українознавчих матеріялах і під сучасну пору нараховує вже понад 12,000 томів книжок, значне число журналів, газет, прозірок і відеокасет.

Бібліотечні семінари будуть відбуватися в третю середу місяця, тобто в ті дні, коли в УОКЦентрі звичайно сходяться українські сеньйори і час їх узгоджено з головою товариства сеньйорів. Це дасть змогу сеньйорам, які бажають послухати і включитися у бесіду про важ-ливі книжкові і журнальні появи, взяти участь у запланованих семінарах. Якщо семінари викличуть зацікавлення, деякі з них можуть бути повторені, наприклад у суботи — в дні, догідні для батьків шкільної дітвори, або — англійською мовою, якщо буде таке бажання від читачів.

Перша запланована серія має такі теми і такі дати:

Середа, 15-го лютого. Тема: „Дилеми незалежности" — обговорення нової книжки Олександра Мотиля. Англомовна книжка „Dilemmas of Independence: Ukraine after Totalitarianism" принесла авторові нагороду Американської Асоціяції Українських Студій, як найкраща книжка з українознавчою проблематикою, видана за минулі два роки, а також нагороду Фундації Ковалевих. Це надзвичайно важлива політична аналіза ситуації, в якій опинилася Україна після розпаду СРСР, проблем, які стоять перед молодою українською державою і можливостей на найближче майбутнє.

Середа, 15-го березня. Тема: Київський журнал світової літератури „Всесвіт". Щомісячний журнал „Всесвіт" саме відзначає свій 70-літній ювілей. Навіть у найгірші совєтські часи централізованого ідеологічного керівництва і посиленої русифікації, журнал „Всесвіт" був вікном України у світ, друкуючи переклади творів світової літератури українською мовою і статті про світову культуру.

Середа, 19-го квітня. Тема: „Матеріяли до історії літератури і громадської думки". Це видання УВАН, що вийшло 1992 року, включає нововідкриті і вперше друковані листи Михайла Драгоманова і інших видатних постатей України, що збереглися в американських архівах та листи українських письменників-еміґрантів 1920–1930-их років, таких як Євген Маланюк, Юрій Липа, Дмитро Донцов і Олена Теліга до колеги-поетки Наталі Лівицької-Холодної, що в неї це листування і збереглося. За сухою фразою неприваблого заголовка заховане ціле багатство надзвичайних інтимних ревеляцій з життя визначних постатей нашої культури.

Середа, 17-го травня. Тема: Українські автори в канадській і американській літературі: Аскольд Мельничук і Віра Лисенко. Недавновидана книжка Аскольда Мельничука — повість What is Told, що написана на тлі життя українських повоєнних еміґрантів до ЗСА, знайшла прихильну оцінку у вибагливих критиків „Ню Йорк Таймсу". Повість „Yellow Books" канадської письменниці Віри Лисенко розповідає про життя українських піонерів у Манітобі і була вперше видана 1954 року, але вона стала вже клясиком канадської літератури, викликає зацікавлення щораз то нових поколінь читачів і вийшла недавно новим виданням.

Семінарійні зустрічі з читачами відбуватимуться у приміщеннях Української Бібліотеки в УОКЦентрі. Початок о годині 1-ій дня. Для членів бібліотеки — вступ вільний з членською виказкою. Всіх інших зобов'язує даток на потреби бібліотеки у висоті 5 дол. від особи. Семінарами проводитиме Марта Тарнавська.

Н. Н.

Рочестерська громада вшановує героїв

Посвячення прапора: (зліва) К.Лялюк з прапором УПА, Р.Куціль, Т.Бабюк, А.Ганушевський — пластун і Маркіян Лилак — сумівець (закритий прапором), А.Венґльовська — пластунка, С.Кобасовський — з прапором 1-ої УД УНА „Галичина", посередині перед прапором УСС-ів стоїть о.шамбелян Р.Ґолемба.

В 1994 році збігалися річниці знаменних подій в історії українського народу, які творили підстави для відродження самостійної держави. Місцевий Громадський комітет для відзначення 80-ліття Українських Січових Стрільців, 76-ліття Листопадового Зриву, 50-ліття бою під Бродами і 50-ліття Української Головної Визвольної Ради улаштував Святкову академію в неділю, 6-го листопада 1994 року, в залі української православної церкви св. Покрови.

Маестро О.Криса і піяністка Т.Чекіна

Академію відкрив коротким словом голова Об'єднання Українсько — Американських Організацій м. Рочестер Роман Куціль і попросив Марту Шміґель перебрати дальше провадження програмою.

У своєму вступному слові Марта Шміґель підкреслила, що сьогоднішня самостійність України проголошена в Києві в 1991 року без проливу однієї краплини крови дивувала цілий світ. Одначе, оглядаючись хоча б тільки на початки XX століття, український народ боровся у вище згаданих боях і вже тоді простелювали українські воїни кривавий шлях, боровшися і вмираючи з візією незалежної України.

Програму попередила небуденна подія посвячення прапору УСС-ів, що його виготовив 95-літній Теодор Бабюк, бунчужний Гуцульського Куреня УСС, що прославився в боях за Львів і осягнув найвище відзначення разом з бунчужним Т. Бабюком, єдиним січовим стрільцем, що залишився у місцевій громаді. До посвячення стали представники молоді Пласту і СУМ, Української Повстанської Армії і 1-ої УД УНА „Галичина". Акту посвячення довершив парох української католицької церкви св.Йосафата о.шамбелян Роман Ґолемба, а бунчужний Т. Бабюк особисто вручив прапор двом юнакам в одостроях УСС (виконання Т. Бабюка) із зворушливими словами: „Цим прапором символічно хочу передати українській молоді любов до України і українського народу".

Місцевий хор „Сурма" під батурою Миколи Невмержицького проспівав: „Ви за свободу", „Світить місяць", „Карпатські Січовики", „Ой у полі два явори". Головний доповідач Тарас Гунчак із Ратґерс Університету, відомий науковець і суспільно—громадський діяч. Д-р. Гунчак є також професором історії і політичних наук Київського Державного Університету в Києві. Його вдумлива доповідь з притаманною йому легкістю красномовства охопила всі етапи визвольної боротьби, обґрунтовані ідеєю самостійности, дала чіткий образ стремлінь української нації впродовж століть.

Атракцією вечора був виступ українського віртуоза скрипки маестра Олега Криси і п'яністки Тетяни Чекіної, які виконали „Триптих" українського композитора Євгена Станковича. „Триптих" був написаний для Олега Криси і Тетяни Чекіної і вперше ними виконувався. Твір складається з трьох частин: „Колискової", „Весілля" та „Імпровізації".

О. Криса виконав теж „Кампанеллю" Паґаніні. Не відважуюся оцінювати його феноменальної гри, бо я в тому не компетентна, одначе громовиця оплесків і квіти, що вручили виконавцям маленькі дівчатка, були доказом захоплення і вдячности. Рочестер — місто відоме світової слави музичною школою „Істман Скул оф Мюзік" при Рочестерському Університеті, котра мала змогу заанґажувати маестра Крису на постійного професора скрипки, а українська рочестерська громада несподівано збагатилася на світової слави мистця музику. Ми вдячні долі за цей дар і доложимо зусиль, щоб його постійний побут приніс двосторонні користі. Вітаємо маестра Крису з дружиною Тетяною у нашому громадському крузі.

Закінчив імпрезу виступ хору „Сурма" піснями: „Слава Вкраїні", „Тютюнник", „Ой гиля, гиля" і „Повіяв вітер степовий". Виконання хорових точок було бездоганне, завважується, що хор після довгої перерви через брак диригента, повертається до своєї давньої „форми", поповнений молодими гарними голосами під проводом досвідченого, видатного диригента, члена капелі Бандуристів ім. Г. Китастого — Миколи Невмержицького. Хорові акомпаніює Наталка Дуда.

Мистецько оформили сцену Ефстахій Загачевський і Теодор Баб'юк. Кожну точку програми М. Шміґель впроваджувала відповідним поясненням, що додавало програмі повноти образу. Закінчила програму словами: „Ми не всилі відплатити тим поляглим воїнам, що простелювали кривавий шлях до волі, хай сьогоднішнє святкове відзначення присвячене їхній світлій пам'яті засвідчить, що в історії українського народу їхні жертви є для нас вічні". Національним гимном закінчено імпрезу.

В память поляглих борців за волю України в усіх українських місцевих церквах відправлялися в цей день св. Літургії та Панихиди.

Марія Крамарчук

Щедрий Вечір церкви Покрова Пресвятої Богородиці у Пармі

Кожного року церква св. Покрови в Пармі, Огайо, святкує традиційний Щедрий Вечір напередодні свята Богоявлення — Йордану. Треба згадати, що наш богомільний народ особливим пієтизмом та побожністю звеличував це свято. Пригадаймо собі наші стародавні звичаї, як всюди по наших селах і містах будували з брил леду великі хрести на озерах чи ріках та замаювали їх сосновими галузками і набожними образами. Там, при воді, відбувалися і Йорданські відправи, хоч не раз такий мороз, що вода відразу ж замерзала. По свяченні, люди зачерпували її в менші посудини, складали собі побажання і віншування, а відтак, зорганізовано, співаючи колядки, вертали до церкви.

І дуже гарно та корисно, що наш нарід в Україні і діяспорі не забуває наші найкращі звичаї. Цього українська католицька церква Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі почала Йорданські святкування 18-го січня, в середу, о год. 4-ій по полудні відправами в церкві, а опісля вже в залі навечер'ям Щедрого Вечора, разом зі святочною програмою.

Програма Щедрого Вечора почалася при чисельній присутпності не тільки самих парафіян, але й гостей, в цьому числі з України. Теперішній парох церкви Св. Покрови о. Іван Чировський почав трапезу спільною молитвою, а диригент церковного хору інж. Зенон М'ягкий заінтонував колядки, які ціла заля підхопила. Голова президії церковної громади підприємець Семен Кріслатий привітав отця пароха Івана Чировського, парафіян та гостей і короткими словами зілюстрував значення Йорданського свята. В дальшому він також проводив цілою програмою. Дуже зворушливою точкою була сценка з діточками, вбраними у вишивані строї. Вони заспівали колядки та виголошували гуртом, а також індивідуально короткі вірші і уривки в контексті звичаїв Йорданського Щедрого Вечора. Наша парафіянка мисткиня пані Ґудз дуже естетично прикрасила сцену. Вдалині на полотні синіли верхи гір, покриті сосновими лісами, спереду на сцені було видно інтер'єр селянської хати зі святочно застеленим столом і образами на стінах. А по правій стороні на сцені виступало майже півсотні дітей різного віку, серед них і навіть трирічні. При кінці свого виступу вони підходили через двері до хати і зверталися до присутніх господаря і господині словами „Христос Хрещається!", та короткими побажаннями і дарунками у формі пшениці, меду, оріхів, борщу і вареників. Присутні спонтанно апльодували дітям. Знайомі з Кентону так захопилися виступом діточок, що сказали: „Варто було приїхати аж з Кентону, аби побачити це". Учителькам і катехиткам церкви Св. Покрови Любі Рожі, Олі Кость, Марійці Василині, Филіс Тарнавській і Дарці Собці належить велике признання за підготову дітей до цієї сценки.

Перед трапезою о. парох благословив свяченою водою столи з їжею, а інж. М'ягкий, диригент і дяковчитель, заспівував відповідні молитви. Він і на сцені співав і диригував колядками, а ціла заля підхоплювала його інтонацію. Не менше приємною точкою цього вечора був гостинний виступ місцевих бандуристів з ансамблю ім. Тараса Шевченка, в числі 10 осіб (вісім вокалістів і двоє бандуристів-співаків), які з притаманною їм певністю та гармонійністю відспівали кілька колядок. Диригент Олег Махлай не був присутнім, бо студіює право в Колюмбус. Він є також заступником головного диригента Капелі Бандуристів в Дітройті. Зенон Кріслатий в імені всіх бандуристів під передзвін струн склав віршоване побажання для присутніх і цілого нашого народу та апелював до моральної і фінансової підтримки в контексті їхньої концертової поїздки в Україну. Слід на цьому місті згадати, що церква Покрова Пресвятої Богородиці була заснована самим Патріярхом Йосифом 16-го грудня 1973 року як патріярша і Блаженніший Патріярх Йосиф посвятив в Римі наріжний камінь під її будову, а опісля, 14-го жовтня 1976 році, і сам храм та будинок.

Найдовше парохом церкви був о. д-р Іван Тилявський і за часів його урядування та душпастирства в тій церкві духовий і матеріяльний стан парофії дуже зріс. Тоді закуплено дві сусідні посілости, збудовано цвинтар і спортову площу. З приємністю також треба відзначити співпрацю з єпархією на чолі з Владикою Робертом Москалем та іншими парафіями обох віровизнань. В дні 19-го січня 1995 року відбулася святочна Божественна Лтургія, а потім Водосвяття в залі парафії.

Д-р Володимир Боднар

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що з Волі Всевишнього відійшла від нас у вічність 3-го лютого 1995 р.

бл. п.

СТЕФАНІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

проживши 90 літ.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в St.Petersburg, Florida.

ПОМИНАЛЬНЕ Богослуження у церкві св. Юра в Ню Йорку буде проголошене.

Про молитви за спокій душі покійної просять:

сестрінка	— ЛЮБА ЦІХОВЛЯС з мужем ЗЕНОНОМ і дітьми: ІНЕЮ ПОПОВИЧ з мужем АНАТОЛЕМ і АНДРІЄМ ЦІХОВЛЯСОМ
братанок	— ЛЮБОМИР КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ з жінкою ОКСАНОЮ і синами МАРКОМ і ПАВЛОМ
братова	— ЛІДІЯ КРУШЕЛЬНИЦЬКА

та ближча й дальша родина в ЗСА й Україні.

ЗАПОРІЖЖЯ. — Тут у суботу, 4-го лютого, зупинено перший бльок Запорізької АЕС для проведення плянових випробувань системи реґулювання управління і захисту реактора. Такі випробування завжди плянуються на вихідні дні, коли споживається менше електроенерґії. Вечором 5-го лютого год. 8:50 через порушення в праці допоміжних систем автоматично наполовину зменшилась потужність третього реактора. Згадані порушення потягли за собою інші, зокрема збої в праці двох головних циркуляційних наносів, що забезпечують охолодження реактора. Дефекти усунено. Реактор почали навантажувати 6-го лютого. Того ж дня почав працю і перший енерґобльок.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

КОНСТАНТИНИ НАЗАРУК з ОҐОНОВСЬКИХ

відбудеться СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в п'ятницю 10-го лютого 1995 р. о год. 9-ій ранку

в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Про молитви просить РОДИНА

У ДВАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого дорогого МУЖА, БАТЬКА, СИНА, БРАТА і ВУЙКА

бл. п.

РОДІОНА ІВАНЧУКА

складаємо 1,100.00 дол., як нев'янучий вінок на його могилу на перебудову Українського Музею в Ню Йорку.

ІРЕНА ІВАНЧУК-ПЕТРІ з дітьми ДАРІЄЮ і РОДЬОМ
СТЕФАНІЯ ІВАНЧУК
АДРІЯН і ЛИЛІЯН ІВАНЧУКИ з родиною
ЛЮБА і ЯРОСЛАВ ФЕДУНИ з родиною

ПОДЯКА

З волі Всевишнього по довгій і важкій недузі відійшов у вічність наш незабутній МУЖ, БАТЬКО і ДІДО

бл. п.
д-р

ВАСИЛЬ КІНАЛЬ

замешканий в Йонкерсі, Н.Й.

Цією дорогою хочемо подякувати всім, що впродовж його довгої та важкої недуги допомагали нам нести це важке горе. Наші приятелі відвідували хворого вдома, в шпиталі, обдаровуючи нас квітами; приносили нам розраду, а як була потреба навіть фізично допомагали. Не маємо змоги поіменно називати цих приятелів, хай Всевишній сторицею винагородить їх.

В часі похоронних відправ наша найперша та найщиріша подяка належить Їх Ексцеленції Владиці Василеві Лостенові, який в асисті пароха о. Ігоря Міджака, о. д-ра В. Фіголя, о. митрата І. Терлецького, о. митрата В. Андрушкова, о. Міщука, диякона о. І. Мазурика відслужили Парастас і Панахиду. Владика теплими словами пращав покійного. Співав церковний хор під проводом д-ра Олега Сохана.

Дякуємо всім, хто промовляв під час Панахиди; директор Лев Футала від Українського Конґресового Комітету та д-р Олег Сохан від Українського Лікарського Товариства.

Ми вдячні нашому парохові Ігореві Міджакові за провадження церковних відправ та Анні Дучинській-Черко за чудове переведення похорону з її похоронного заведення.

Другого дня о. митрат І. Терлецький та наш парох відправили урочисту Службу Божу, співав інж. Петро Ганкевич та всі люди (Самуїлкою). Надзвичайно теплими словами та особистими споминами в пращальній промові промовляв о. митрат Іван Терлецький, який був пацієнтом покійного. Парох в змістовній релігійній проповіді пращав покійного.

Похоронний похід завіз в супроводі великої кількости авт — домовину з тлінними останками на місцевий старий цвинтар, при вулиці якого був дім та перша практика покійника.

На цвинтарі пращали покійного від церковних організацій Володимир Козіцький. Марія Кульчицька вкинула грудку землі з могили Тараса Шевченка, мґр Святослав Коцибала вклав в'язанку сухих квіток з Підлиської гори.

Закінчуючи похоронні відправи на гробі Олекса Слойка заініціював пісню „Видиш брате мій".

Хочемо окремо подякувати Василеві Самофалові, що приїхав на похорон з Фльориди. З Фльориди приїхала також на похорон наша Мотренька (доня покійного брата Ярослава).

Дякуємо також мґрові Коцибалі, який все був охочий допомогти в якійнебудь потребі.

Зокрема мусимо подякувати всім жертводавцям, які зложили свої пожертви (замість квітів), як це було оголошено.

На потреби церкви в Йонкерсі

зложено суму 2,175 дол.;

На фонд потерпілих жертв Чорнобиля

1,630 дол.

Гроші передано д-рові Орестові Козіцькому в Йонкерсі, який є координатором лікарської допомоги при Спілці Української Молоді.

Дальше на допомогу

Сиротам в Україні

вплинуло 170 дол. і на

Католицький Університет

100 дол.

Нам відомо, що деякі пожертви були зложені на Український Музей в Ню Йорку.

Вплинуло також багато пожертв на Служби Божі і так для церкви в Йонкерсі 21 Служб Божих і інші церкви, також римо-католицькі 20 дол.

Йонкерська громада гідно відзначила відхід у вічність свого довголітнього лікаря і громадянина.

Щиро дякуємо!

Дружина	— ЯРОСЛАВА і
діти	— ЮРІЙ, ІГОР та МАРУСЯ

Чикаґо — Non-Stop — Київ

Напередодні третіх роковин проголошення незалежности України генеральний консул України в Чикаґо Анатолій Олійник влаштував прийнятти на честь цього свята. Серед гостей, які зібралися у будинку дипломатичної установи, недавно придбаному у центрі міста, мою увагу привернув гурт чоловіків і жінок, одягнутих у форму цивільної авіяції.

— То члени екіпажу літака компанії „Авіялінії України", які здійснюють полети за маршрутом Київ — Чикаґо — Київ, — пояснив мені А. Олійник. — Якщо хочете, то можу познайомити вас з ними.

— Звісно, бажаю, — радо вигукнув я, — адже завтра цим літаком маю летіти до Києва.

Увесь вечір я провів в товаристві українських авіяторів, добре розуміючи, якщо не скористаюсь цією нагодою, то під час лету не буде можливости з ними спілкуватися, а отже не зможу написати ці нотатки. Мої нові знайомі охоче розповідали про себе, свою працю, про те, як дбають про пасажирів.

З капітаном літака, людиною енергійною і веселої вдачі, ми влаштувалися в одній з кімнат для відпочинку гостей. Я включив диктофон і мій співбесідник почав розповідати:

— Звати мене Іван Загоруй, родом я з Поділля, походжу з селянської родини. Ще з дитинства мене приваблювало небо, тому після отримання атестату зрілости, подався в училище льотчиків. В авіяції вже біля 25 років, за цей час опанував понад десяти моделів літаків. Тепер в моїх руках штурвал трансконтинентального літака. Серед перших, хто прокладав повітряні траси до американського континенту, був і я, льотчик першої кляси.

Оце, здається, і все про себе. — І. Загоруй зітхнув з полегшенням, ніби здійснив вдале приземлення літака на малознайоме летовище. А потім не без гордощів додав: „ Забув сказати, що у мене п'ятеро дочок, на жаль, жодна з них не пішла дорогою батька".

А коли зайшла мова про членів залоги, то І. Загоруя ніби підмінили. Він з великим захопленням говорив про другого пілота Валентина Буданова, борт інженера Володимира Підберізка, називаючи їх спеціялістами високої кляси, людьми, які віддали авіяції багато років свого життя.

— Думаю, що відмінне знання техніки та сумлінне ставлення до неї, — сказав на закінчення нашої бесіди капітан літака, — запорука того, що залога не допустила жодного випадку порушень польоту. Пасажири це цінують і все частіше вдаються до послуг нашої компанії. А втім, завтра самі зможете в цьому переконатися. Отже, до зустрічі!

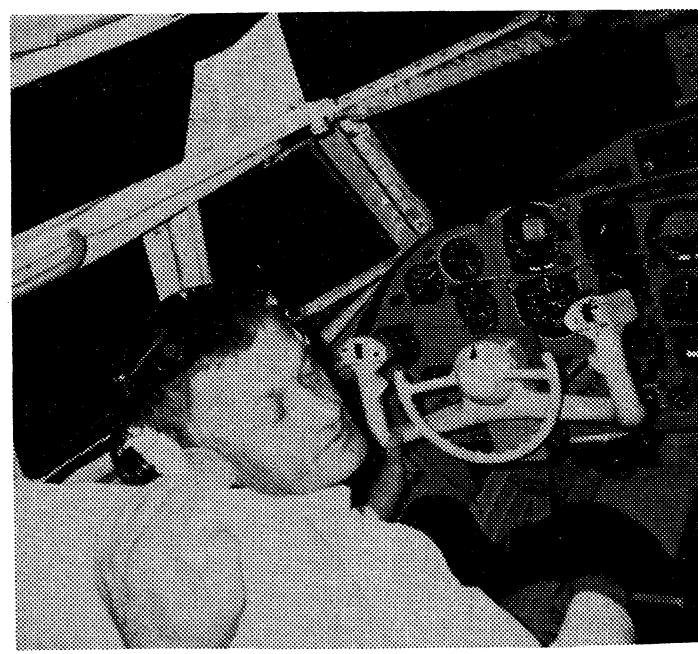
Ранком наступного дня я заздалегідь приїхав на летовище О'Гейр. Біля п'ятого терміналу встановлено високі щогли, на яких тріпотіли на осінньому вітрі прапори країн, літаки яких прибувають до Чикаґо. Я відразу впізнав синьо-жовтий прапор України, який ніби мене непучував: „Щасливої дороги, земляче. Нехай Бог тобі допоможе!"

В центрі величезної пасажирської залі знаходиться реєстраційне бюро компанії „Авіялінії України". Саме звідси бере свій початок повітряний шлях до Києва, протяжністю понад 9,000 кілометрів. Подаю свої проїзні документи стрункий, жвавій дівчині, у якій, як мовиться, під руками все горить. Їй знадобилось лише кілька хвилин, аби прийняти мої валізи, оформити квиток і визначити місце в літаку.

З короткої розмови з нею довідався, що звати її Марія Климчак, вона моя землячка, закінчила французьку філологію Львівського Університету, захоплюється поезією і сама пише вірші. Один з них присвячений компанії „Авіялінії України", вона подарувала мені. Наведу лише кілька рядків з цієї поезії:

Над Чикаґо, в небі синім
Браму птахам з України
Відчиняє вітер сивий
І всміхається щасливо,
Що літають вільні птиці
В синім просторі блакиті
І прикрашують ці пташки
Синьо-жовті гарні стяжки.

По радіо оголосили про початок входу в літак і я попрямував до літака. На борті літака першою зустрічала пасажирів старша стюардеса Ірина Мазо. Для кожного у неї є тепле слово та весела посмішка. Досвід прийшов з роками. Дев'ять років тому, після закінчення інституту іноземних мов, збулася її давня мрія стати борт-провідницею. Майстерности пасажирської обслуги навчалась в групі, яка обслуговувала урядові літаки. Володіючи українською, російською, французькою та англійською мовами, вона вільно спілкується з пасажирами, допомагаючи їм у вирішенні різних питань, пов'язаних з полетом.

Капітан літака І. Загоруй в кабіні.

Пілот-інструктор О. Новоселецький

Тим часом стюардеси охоче допомагали гостям знайти їх місця, влаштувати діточок, укласти речі у вічка, розташовані під самою стелею. Одночасно вони звертали увагу на те, з яким настроєм прийшли пасажири, кому з них необхідно виявити особливу увагу.

У цій справі краще інших визналася Олена Масловська, яка готувалася стати актрисою, однак її дебют відбувся не на сцені театру, а на борті літака. Вдивляючись в обличчя пасажирів, вона визначає його внутрішній стан, і в разі потреби вирішує, як піднести настрій людини, як відволікти її від гнітючих думок.

Закінчилося розміщення пасажирів, вирішені усі питання, зв'язані з цим летом і представник української авіакомпанії у Чикаґо Сергій Тірських із спокійним серцем залишає літак, побажавши нам блакитного неба і м'якого приземлення. Зачинились двері і життя на борті входило у своє звичайне русло.

Ще до того часу, поки літак злинув у небо, пасажирам були запропоновані охолоджувальні напої, різні соки, а також свіжі українські та американські газети. Все це входить до комплексу заходів, спрямованих на те, щоб заспокоїти пасажирів, відволікти їх від переживань, пов'язаних з дорогою.

Заспівали двигуни свою довгу одноманітну пісню і незабаром під крилом літака пропливли передмістя Чикаґо. Коли літак досяг належної висоти і пасажири звільнилися від захисних пасів, з кухні долинув смачний запах. Валентина Химич, відповідальна в цьому леті за харчування пасажирів, закінчувала підготову до вечері. Невдовзі на висувних столиках, вмонтованих у кожне крісло, з'явилися холодні закуски і гарячі страви. Доброму апетиту сприяв великий вибір вино-горілочних виробів, якими стюардеси частували пасажирів.

Після вечері настав час відпочинку. Кожен з нас, отримавши ковдру і невелику подушку, почав готуватися до сну. В літаку пригасили світло, заторгали фіранки ілюмінаторів, скінчився концерт української музики.

Проте невдовзі пасажири прокинулись від того, що почало сильно кидати літаком, ніби стихія вирішила випробувати його на міцність. Відразу по радіо ми почули спокійний впевнений голос Ірини Мазо. Вона повідомила, що літак потрапив у несприятливі метереологічні умови, капітан літака прийняв рішення обійти грозовий фронт і в найближчі хвилини кидання припиниться. Так воно і сталося.

В той час, коли літак перетинав океанські простори і крізь просвіт хмар можна було бачити яскраво освітлені пасажирські теплоходи, я не спав, працював над цими нотатками. До мене підійшла Ірина Мазо і передала запрошення капітана відвідати кабіну літака.

Визнаю, що не без хвилювання переступив поріг кабіни, в якій ніколи раніше не доводилося бути. Перше, що кинулося у вічі, то велика кількість приладів, які світилися якимсь таємничим голубим світлом. Усі члени залоги були зайняті своєю справою. Штурман доповів капітанові про місце знаходження та швидкість літака. Потім радист повідомив, що зв'язок з диспечером сталий. Зробивши кілька світлин, повертаюсь на своє місце в літаку.

Щоб мати повну уяву про рівень культури обслуговування на літаку, треба було поговорити з пасажирами. Своє дослідження почав з сусіда Григорія Волишанюка, жителя стейту Висконсин.

— Є у нас народна пісня, — сказав він, — а в ній такі слова: „Летіли лелеки з далекого краю..." Це люди, як лелеки, поспішали в Україну, яку в нелегкі роки змушені були залишити і помандрувати за моря-океани у пошуках кращої долі. Для багатьох українців-еміґрантів, порозкиданих по далеких і близьких світах, мрія про повернення на рідну землю здійснилася аж тепер, коли Україна стала незалежною державою.

— Даруйте, за такий довгий вступ, хотілося висловити те, що наболіло, що на душі. А тепер поділюсь своєю думкою про працю залоги. Якщо будете писати, то обов'язково передайте від мене подяку за увагу до нас, пасажирів, за добрий харч, за те, що маємо свої літаки, на яких красуються кольори нашого національного прапора.

А ось думка відомого громадського діяча діяспори д-ра Адама Гнатюка, який їхав до Заліщиків на зустріч вихованців колишньої гімназії. Свою оцінку обслуги стюардес він висловив одним словом: „Чудово!"

Ми летіли над просторами рідної землі. З великим зацікавленням вглядалися пасажири в українські села і міста, що пропливали під крилом літака. Ще швидше забилися серця, коли по радіо українською та англійською мовами повідомлено, що літак прибуває до столиці незалежної України — міста Києва.

Літак легко торкнувся колесами бетонної доріжки і підрулив до Бориспільського аеровокзалу. А в цей час в усіх салонах гриміли оплески на честь льотчиків та стюардес. Це була подяка за високу майстерність і турботливе ставлення до пасажирів.

Анатолій Гороховський